

NURLU BİR HAYAT İÇİN DUALAR

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü
li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyi-
dinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ec-
maîn.*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-
kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi
hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sel-
lem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle
muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve
külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-
muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve
selleme ennehû kâl:*

Allah, O'nun kullarına iyilik isterse, O'nun kalbinin kapısını açtırır.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا فَتَحَ لَهُ قُفْلَ قَلْبِهِ وَجَعَلَ فِيهِ
الْيَقِينَ وَالصِّدْقَ وَجَعَلَ قَلْبَهُ وَعَاءً وَاعِيًا لِمَا سَلَكَ
فِيهِ وَجَعَلَ قَلْبَهُ سَلِيمًا وَلِسَانَهُ صَادِقًا وَخَلِيقَتَهُ
مُسْتَقِيمَةً وَجَعَلَ أُذُنَهُ سَمِيعَةً وَعَيْنَهُ بَصِيرَةً

*İzâ erâdellâhü bi abdin hayran feteha
lehû küfle kalbihî, ve ceale fîhi'l-yakîne*

*ve's-sidka, ve ceale kalbehû viâen vâiyen
limâ seleke fîhi, ve ceale kalbehû selîmen,
ve lisânehû sâdikan, ve halîkatehû müs-
tekîmeten, ve ceale üzûnehû semîaten, ve
aynehû basîraten.*

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl.

Revaihu an Ebû Zerr.

*Mefhari mevcûdât Muhammed Mustafa râ
salavât.*

*Seyyidüssâdât Muhammed Mustafa râ sa-
lavât.*

Habîbi hüdâ Muhammed Mustafa râ salavât.

Cenâb-ı Hak, *İzâ erâdellâhü bi abdin hay-
ran.* Bir hayrı murad ettiği vakitte, *feteha
lehû küfle kalbihî.* O küflenlen kulunun kalbi-
nin kilitlerini açar. Kalbin kilidini açar. *Kufl,*
kilit. Yani kalp gözlerini açar. Gönül gözlerini
açar. Şimdi bizde bir göz var, buna maddi
göz, tabiidir. Bir de geceleri, rüyalarda bir
şeyler görüyoruz. Bizim göremeyeceğimiz bir
gözümüz daha var. Bu gözümüz kapalıyken o
rüyalarda bir şeyler görüyoruz ve gördüğü-
müzü anlıyoruz. Bunu gördük, bunu gördük
diyerek herkese nasihat ediyoruz.

Şimdi bu mevcut olan görüş, gündüzün de
görmesi lazım. Fakat gündüzün göremiyoruz.

Bu göz, bu göz kapanınca görünüyor. Fakat bu gözün kapanması kâfi değil. Alakaların kesildiği bir zamandan sonra görüyoruz. Dünyayla alaka varken o göz göremez. Nasıl uykuya dalıyoruz, uykuya dalınca dünyayla alaka kesiliyor. Alaka kesildikten sonra o göze açıklık kabiliyeti oluyor ve görüyor. Bu tabi bazı insanlarda gördüğü hakikaten sahi. Peygamberlerde olduğu gibi. Evliyalarda olduğu gibi. Bazıları da tabire ihtiyaç. Binâenaleyh bu, murad-ı ilâhiyle olur. Murad-ı ilâhiyenin bunda zuhuru da kulunun harekâtına göredir. Kul kendisini, Hâlik-i Zülcelal'in tecellisine hazırladıysa mübarek gecelerde, vesaire gecelerde, mübarek gecelerde, Cenâb-ı Hakk'ın bakarsın merhameti tecelli eder kulunda. O gönül kapıları açılıyor. Bessara basîratehû. O basiretiyle, bu basar ile değilde basîretile görür. Merâtibe'l-kemâl, kemâlin mertebelerini görür artık.

Feinnehû izâ hebbet riyahu'l-eltâf. Şu dünyada bir rüzgârlar esiyor da çok güzel güzel hoşumuza gidiyor. Maddi rüzgârlar bunlar, ağaç rüzgârları. Bu akşam, mesela her akşam vardır bu rahmeti ilahiler. Nüzul eder gönüllere. Rahmetler, rüzgârlar vesaireler. Bu hak

rüzgârlarıdır. O rüzgârlar hangi gönüller hâzır, hangi gönüller temizse, o gönüllere rahmet-i ilâhî saçılır. Gönüllere rahmet-i ilâhî saçılır. Açılınca, saçılınca, *inkeşefe'l-hucubu'l-eşkâl an a'yuni'l-kulûb*. Kalpleri kapayan bütün perdeler açılır, *inkeşefe'l-hucubu'l*. *Ve fâdati'r-rahmeh*, rahmet-i ilâhî oraya akar, *ve eşraka'n-nûri*, nurlar parlar, *Ve'n-şeraha's-sudur*, sadırlar inkişaf olur. *Ve in keşefel kalbü seyra'l melekût*. Mülkten başka bir de melekût denilen âlem, o âlemi de seyreder gönüller.

Ne sayesinde?

Allahu Teâlâ'nın verdiği o feyz sebebiyle oluyor. Allahu Teâlâ'nın o feyzi vermesi, o gönlün açılması kulun istidadına bağlı. Bir kere Cenâb-ı Hak kullarını günde, sayısını bilmeyeceğim ama daimi sürekli gönüllerimizi gözlemektedir Allah Celle ve Alâ. Onun mura-kabesi altındadır gönüllerimiz. Daima o gönüllerimizi gözlemekte. Lakin kulunun gönlü neyle meşgul? Kulunun gönlü Allah'la meşgul olsa Allahu Teâlâ o gönle olan lütufları bambaşka olur. Onun için insana lazım olan gönlünü Allah ile meşgul etmektir. Onun için Nakşibendi Hazretleri, tabi bu imkânsız şeyler

herkes için mümkün değil de, demiş ki kul işiyle, mahlûkla alışverişini yapar. Alışveriş yapacak eldir, dildir, gözdür, kulaktır. Gönül onunla alakadar olmaz. Gönül Hâlikî ile meşgul olur. Elin işinle, gönlün de seni yaratanla meşgul olsun. Bu bir melekedir. Bu melekeye istidat, hazırlanma, devresi olur. O hazırlanma devresinde insan mesela mütemadiyen gönlünü yoklar ve gönlünü alıştırır. Başka şeyle meşgul olmamaya. Daima hâlıkla meşgul olur gönül. İşte bu gönlünün hâlıkla meşgul oluşu onun alışveriş etmesine, iş yapmasına mani olmaz. İş gönüllü yapmıyor çünkü. İş yapan el ayak. Gönül o ayrılıyor.

a. Gönül Nuru ve Basiret

Gönül denince bu biz zannediyoruz ki şu kalp dediğimiz et parçası o değil. Bu et parçası kalbi kalbi yaşatmak için kurulmuş bir makine orada o. Asıl gönül nurdur orada. O nurlan o gönülde bir irtibatı var. Bir irtibatı var. O irtibat da nurdandır gene. Gönül nurdan bir nura irtibatı vardır. O irtibat ile gönül açılır, kapanır. Nasıl lambaların şimdi oradaki elektrikle irtibatı var. Düğmeyi açınca yanıyor. Çevirince kapanıyor. Bu irtibat nasılsa

kuldaki irtibatta hâlikiyle öyledir.

Binâenaleyh kul dilinden yalanı kaçırmıyorsa, eli yaramazlık yapmıyorsa, ayakları yaramaz yerlere gitmiyorsa, onun gönlüne Hazreti Allah'ın Celle ve Alâ'nın tecellileri peyderpey, peyderpey. Nasıl çocuk birdenbire büyümüyor, peyderpey oluyor her şey. Yani birdenbire olmaz. Çocuğun büyüüşü gibi tedricidir. Ama bazen olur, birdenbire Cenâb-ı Hak inkişaf verir o kuluna. Onlar müstesna kullar.

Umumiyette herkes kaideye tabidir, büyüüş kaidesine. Onun için Cenâb-ı Hak cümlemize bu gönlün, şimdi birçok dualar yapıyoruz, yalvarışlar yapıyoruz, istiyoruz Cenâb-ı Hak'tan. Ama asıl istenilecek şey bu gönlün açılmasıdır. Ya Rabbi! Gönüllerimizi pak eyle, temiz et.

Onun için Efendimiz'in çok güzel duaları var. Ya Rabbi! Nurunu benim başımdan yağdır. Gözümü nur et, dilimi nur et, kulağımı nur et, etimi nur et, kemiğimi nur et, iliğimi nur et. Nurunu ziyade et, nurunu büyüt, nurunu artır. Nurunu daim et. E bu duaları Peygamber Efendimiz diyor da bize de diyor. Siz de böyle deyin yani. Nurlanın, her şey nur ile

olur. Bak şimdi gözümüzü kapatsak göremeyiz.

Niçin?

Nurları kaybediyor gözümüz. Gözümüz kaybolunca bir şey göremiyoruz. Hâlbuki bazı insanların gözleri kapalı olduğu halde o nur ile açılan diğer gözleri vasıtasıyla her şeyi görür. Mesela bizim kalbimizin içerisi kapalıdır. Deri var üzerimizde, esbap var üzerimizde, içimize kimse bu peyda edemez. Fakat Veliye'nin karşısına geçiyorsun, yoksa sen bunu istiyorsun diyor, senin içinde bu yazılı. Nasıl görüyor o senin içinde o yazılı olan alâtı? Onu gösteren bu göz değil, bu göz göremez orasını. Onu gösteren ona nur gözüdür.

Rahmetlik bizim üstadımızın menakıbında okumuştum. Hasan Hilmi Hazretleri Kastamonulu. Ona Geyve taraflarından, Adapazarı taraflarından bir takım insanlar gelmiş. Demişler, Şeyh Efendi bizim içimizdekileri bilirse biz buna derviş oluruz demişler. İntisap ederiz. Niyetlerinde o var.

Birisi demiş ki bana bir tavuk kızartması olsa söyle. Güzel. Turalım içimizden demiş. Herkes bir niyet. O niyetimizi Şeyh Efendi bilirse demek ki bunda bir iş var. Ona intisap ederiz

demişler. Bu aptallık ama. Ahmak adamların işi bu. Peki, birisi baklava istemiş, birisi tavuk istemiş, bilmem her birisi birer niyet tutmuşlar. Şeyh Efendi'nin huzuruna gelmişler, oturmuşlar. Şeyh Efendi demiş, ah Ahmet demiş, şimdi bu akşam bir tavuk kızartması olsa da yeseydik demiş. Ötekiler demiş ki bir tas baklava olsaydı yeseydik demiş. Ötekiler herkes kendilerine söyleyiverince bunlar atışmışlar şimdi. Bildi diyerekten. Hepsi istiğfar etmişler, ders almışlar. Bu bilinç nereden geldi? Bu bilinç nereden doğuyor yani? Bir ayna var ortada. Şimdi bizim doktorların da aynası var ya, gösteriyorlar kâğıtta ama biraz da zorca her şeyi tamam gösteremiyor o ayna. Fakat evliyanın aynası çok açık. İçinde hiç yazısı olmayan bir şey görüyor. O içerde bir yazı yok. Niyet bu, farklı bir şey.

Fakat onun keşfetmesi neye bağlı? O basiretin açılmasına bağlı işte. O basiretlerin açılması Allah cümlemizden lütfetsin ih-san etsin. Hiç insan dünyada çalışır, ne yapayım, istikbali temin edeyim diye gecesini gündüzüne katar, parasının üstüne para eklemeye çalışır, evinin üstüne bir ev eklemeye çalışır, çalışır çalışır ama hepsi fani.

Hiçbirisini götüren yok. Asıl ahiret âleminin erbabı olmak lazım. Ahiret erbabının pehlivanı olmak lazım. İşte ahiret erbabının pehlivanları bu dünyadan giderken pehlivanlıkla giderler. Adları da unutulmaz.

Bir insanın şimdi, ölüyoruz hepimiz. Çocuklarımız unutuyor bizi. Bırak başkalarını. Daha çocuklarımız unutuyor. Bir kırk mevlidi okudular tamam. Ondan sonra miraslar taksim olur. Kavgalar, gürültüler artar, unutulur gider yani. Senede bir kere aklına gelip de bir hatim edecek babayığit de pek az zaten.

Bugün öyle iken Hz. Hz. Ebû Bekir'i unutan var mı? Ömer'i, Osman'ı, Ali'yi unutan var mı? Evliyâları unutan var mı? Her gün gönüllerde yaşıyor. Peygamberler unutuluyor mu?

Niçin?

Bak onların ruhani hayatları binlerce sene evvel dünyadan gitti. Fakat bir sene sonra gelen adam onu görmediği halde içinde sevgisi yaşıyor. Bu sevgiyi yaşatan, işte onlardaki bu göz açıklığının, nurunun kıyamete kadar bekâsıdır.

Çünkü İbrahim aleyhisselam duasında

وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ¹

"vec'alli lisane sıdkin fil âhirin" galiba.

"Lisane sıdkin fil âhirin." Yani âhirin, kıyamete kadar gelecek nesil tarafından unutulmayayım diyor. İşte unutulmuyor. Her namazımızda Allahümme salli'yi okurken, bârik'i okurken İbrahim aleyhisselamı da anıyoruz. Hepsi de anılıyor ya. Böyle Allah hepimizi affetsin de bu iyi insanların hürmetine biz de iyilerin arasına katsın.

Onun için büyük bir ders daha vardır ki, insanlar, insanları cemiyetler yetiştirir. İnsanlar kendiliğinden yetişmez. Cemiyetleri yetiştirir insanları. Hangi cemiyetin içerisindeysen o cemiyetin adamı olur. İyiler cemiyetine katılırsan, iyiler katarında gidersin. Onlardan olmasan dahi. Değil mi ki o cemiyetin adamı-sın?

Bir rivayette, zakirler oturmuşlar böyle, Allah diyorlar. Yahut Kur'an okuyorlar yahut nasihat dinliyorlar. Birisi de kontrol için gelmiş, oturmuş araya. Yahut bir işi için gelmiş, oturmuş. Cenâb-ı Hak diyor ki melekelerine,

---

¹ Şuarâ Sûresi 84.

bu kullarımı affettim. Ne kadar günahları varsa bağışlayın.

Ya Rabbi! Bunların arasında filan filan da var. Bunlar yaramazlık için geldiler. Allah için gelmediler. Yok diyor, verin bu cemaatin içeri-sine girer, hepsi mağfiret oldu, hepsini affedin. Onun için iyilerin arasına gidenler, daima iyilerle beraber haşrolur diye şeyler de var. Allah onun için bizi iyiler katarında, iyiler yönetiminde yaşayan kullarının arasına ilhak buyursun.

b. Hakikat Bilgisine Ulaşma: Yakîn

Ve ce'ale fîhi'l-yakîne. Şimdi Allahu Teâlâ yakîn denilen şey. Gözümüz kapalıyken olmaz. Bu göz ne zaman açılırsa, gönül gözü yakîn o zaman hâsıl olur.

Yakîn; *ilme'l-yakîn*, *ayne'l-yakîn*, *hakka'l-yakîn* üç tane yakîn var. Bu üç yakînden bizde birisi yok. *ilme'l-yakîn* de yok yani. Adı var *ilme'l-yakîn*. Adlan biliyoruz. O fayda etmez. Mesela papazlarda da var bu bilgi. Papazlarda olan bu bilgi, demirin üzerine, paslı demirin üzerine vurulan cilaya benzer. Darbeyi yediğinde hepsi dökülür.

Azrail aleyhisselam'ın tokadı geldiği vakitte

hiçbir bilgi kalmaz kimsede. İlme’l-yakîn bilgiler fayda vermez. İkinci, ayne’l-yakîne, geçmedikçe ayne’l-yakîn de para yetmez. Rahmetli hocamız bize bunu böyle tarif ederdi. Sen baklava yemedin oğlum, görmedin de bilmiyorsun da. Bir dakikanı götür. Bak gördün mü şunu? Gördüm. Buna baklava derler. Ama karşıdan görüyorsun. O baklavayı görmen ve bilmen sana bir fayda temin etmez. Buna derler, ilme’l-yakîn. Götürür ise seni. Baklavacı, ver şuradan yarım okka baklava der.Yedirir bir de sana. Oldu şimdi. Ayne’l-yakîn. Anladın gayri. Bir de onun yapmasını öğrenirsin. Olur, hakka’l-yakîn. Veyahut baklavayı sana tarif eder. Baklava şöyle yapılır diyerekten. Buna ilme’l-yakîn diyorlar. Götürür, gösterir ayne’l-yakîn olur. Yedirirse hakka’l-yakîn olur. Tatmak lazım yani. O hakka’l-yakîn'i tadarsan ne mutlu sana. O da hasta adam. Baklava yese de acı der. Yerse zarar verir. Çünkü hastadır. Hastanın midesi baklavayı kaldırmaz.

O evvela o hastalıktan kurtulmak lazım. Hastalığın nefsi emmarelik. Nefsi emmarelikte kalan insanlar hep hastadır. O hastalık da ona baklava da yedersen, börek de

yedersen fayda etmez. Binâenaleyh insan ne emmarelikten, levvamelikten, hatta mülhemelikten de kendini kurtarması lazım. Bunlardan kurtaramadıkça bunların tadını anlamaz. Bunlar hep laftan ibaret olur. *Ve ce'ale kalbehû viâe*. O gönlü açılan insanların kalbi bir kap halindedir ki, viâe.

Duyduğunu zapt eder. Şimdi Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in zamandaki ashâbı bir hatıra alın. İçlerinde okumak, yazmak bilen yüzde bir midir, binde bir midir, nedir? Yok yazıları. Fakat hepsinin hafızası birer şey, yazıhane.

Yazıhane. Mesela bugün okuduğumuz yüzlerce, binlerce hadîs kitaplarını hep onların hafızalarından aldık. İçlerinde bazıları yazmış, müstesna kimseler. İşte Kur'an- ı Azimüşşanı bir okuyuşta ezberleyen var. Bir okuyuşta ezberleyen var.

Neden?

Gönlünü Allahu Teâlâ ona göre hazırlamıştır. Murad ediyor, murad-ı ilâhide. *Vâiye limâ seleke fîh*. Mesela bir vaaz dinlesek, bir nasihat dinlesek, çıktıktan sonra bize söylese-ler yüzde beşini, yüzde onunu zor söyleriz. Hele Kur'an, ne okuduğu hafız desek, hatta

namaz bu namazda, kıldığımız namazda, çık-
sak da Hoca Efendi hangi sûru okuduydu de-
sek, bilmem ki der. Alakalı olmadı o okunan-
dan, okunanı da fark etmedi.

c. Kalbin Selim Olması ve Evliyaların Sıfatları

Ve ce'ale kalbehû selîmen. Bu Cenâb-ı
Hakk'ın murad ettiği, gönüllerini açtığı kulla-
rın kalbini de kılar selimen.

Kalbi selîm kılar.

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ
إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ²

*Yevme lâ yenfe'u mâlun velâ
benûn(e). Illâ men eta(A)llâhe bikalbin
selîm(in).* Kalbi selîm istiyor Cenâb-ı Hak. O
altın para istemiyor, kalbi selîm istiyor.

Kalbi selîm nedir?

Doktora gidiyorsun, senin kalbin hasta diyor.
Damarların tıkanmış diyor, ilacını veriyor.
Şöyle yap diyor, böyle yap diyor. Ama bu öyle
hastalık değil bu. Bu manevi hastalıklar bun-
lar. Bu manevi hastalıkların başında gelir

---

² Şuarâ Sûresi 88-89.

haset, kibir, riya, ucub. Buna benzer. Ki bunlar birer derdi azamdır. Yani insanda bir bağırsak hastalığı oluyor, ciğer hastalığı oluyor ve böbrek hastalığı oluyor. Bunlar ehemmiyetsiz şeyler. Bunları doktorlar tedavi ederler. Edemezlerse ölürsün, bir şey yok. Hatta iç hastalıklarından ölenlerin şehit olduğuna dair de şöyle haberler vardır. Yok değil. Asıl insan böyle kötü gönüllü ölmesi berbat.

Bu emraz ile hasetliklerle, hasetlik zannetme ki gittikçe artan bir derttir. Nasıl dertler artıyorsa, bu manevi hastalıklar da gittikçe artar. Kibir artar, haset artar, riya-kârlık artar. Günden güne mütemadiyen artar. İnsanı en nihayet dinsiz imansız bırakır, müflis olarak âhirete gider.

Onun için kalbin selameti. Evliyâlarda, evliyâlarda üç alamet vardır. Zannetmeyiniz ki evliya sabahları kadar uyumaz, tesbih çeker. Allah der, Kur'an okur. Yahut gündüzleri akşama kadar her gün oruç tutar. Şöyledir, onlar değildir evliyâ.

Evliyânın üç sıfatı var. Birisi işte o kalplerinin selâm oluşu. Merhametleri ammeye olur. *Ve lisânehû sâdıkan*. Allahu Teâlâ bu hayır murad ettiği kulların dillerini de doğru kılar.

Doğruluk, doğruluk, saadete çeker. Yalan da, hıyanetlik de, iflaslığı çeker. Fakirliği çeker. Gördüm ki ben yalanla çok para kazandım falan adamım ama. Yalanla. O kazanılan para haram para. Yalanla kazanılan para. Onlar onun için saadet değil, felakettir o. Onun için Cenâb-ı Hak sevdiği insanların, gönüllerini açtığı insanların dillerini de sadık kılar, sadakatte kılar. "Bi'l lisân-ı sâdık, min 'azami'l-mevâhib-i ilâhiyye."

Dilin doğruluğu Cenâb-ı Hakk'ın verdiği merhalelerin en büyüğüdür. Onun için insana layık olan dilinin doğruluğudur. Öleceksin, öl. Kesileceksin, kesil. Doğruluktan dönme. Mesela bir insan yalan söylemeye cevaz verilmiş ya, üç yerde. Bu yalanın da cevazı var ama sen sadakattan dön demek değildir o da. "Ve biyestekîl hâlül abdî fî ahvâli'd dâreyn." Gerek dünyada gerek âhirette kulunun hâlinin istikamet, müstakim olması dilinin doğruluğuna bağlı. Dil doğru olursa gönül doğru olur. Gönül doğru olursa dil de doğru olur. Dil bozursa gönül de bozuktur. Gönülün bozukluğu dilin bozukluğunun alametidir.

Ve halîkatehû müstekîmeten. Dili ne kadar böyle doğru ise, hilkati de, tabiatı da o

kadar doğrudur. *Ve ceale üzünehû semîaten.* Kulaklarını âhirette kendisine fayda verecek şeylere açık tutar. Onun için şu radyolar yok mu ya? Çok bir beladır memleketimize. Bir havadis veriyor bize ya. O havadis de yerinde kalsın yani.

Bu eve girdikten sonra çoluk çocuk, hatta insan kendisi de onlarla meşgul olur. O kadın seslerini dinler, efendim yalan birçok hikâyeler dinler, filan dinler. Hem ömrünü kaybeder, hem ömür boşuna gidiyor, hem de bu kadının sözünü, sesini dinlemek, kadın sesini dinlemek gönlü öldürür. Kadın sesini. Onun için kadından en büyük felaket bir insanlara kadın yüzünden gelir. Kadın yüzünden gelir. İnsanlarını şeytan, en iyi insanları, en güzel avı şeytanın kadınlardır. Kadın vasıtasıyla tuzağa düşürür ve onu felakete sürükler. Onun için kulaklarınıza icap ederse yabancı kadının sözüne de sokmayın. Kulaklarınıza yabancı kadınların sözü girince, gönlünüzü berbat eder o söz.

İnsanda tabii bir şehvet hilkati var. O şehvet hilkati onun sözüne, gözüne, yüzüne, her tarafına kayabilir. Yaşın yetmiş değil, doksan da olsa gene para etmez. Elde güç yoktur

ama gönülden de onu çıkaramazsın. Onun için onlarla ilgiyi biraz uzak tutmak, *ve aynehû basîraten.*, kulağını böyle âhirete verdiği gibi gözünüze basiret, masnuatına bakar, tefekkürlere dalar. Bu hilkatin sahibi, varlığın sahibi, Onun yapmış olduğu şu dünya tablosuna bak. Saniye kaçırmıyor güneş. Saniye kaçırmıyor ay, dakikasında saniyesinde meydana geliyor, emre itaati yüzünden. Onu o kadar ağırlığıyla beraber orda tutan kuvvet, ne tabiat kuvveti, ne cazibe kuvveti. Allahu Teâlâ'nın ihdas ettiği kudrettir. Ama cazibeye vermiş o kuvveti, ama tabiata vermiş. Neye verirse versin, onu orada tutan kudret-i ilâhiyedir.

Şimdi taşı atarsın, attığın vakitte köpek taşı kovalar. Taşı ne kovalıyorsun ya köpek? Taşı atanı kovalasana. Akli ermiyor taş beni vurdu diyerekten taşın arkasından gidiyor. İnsan maddenin kendisini değil, Hâlik'ini görmesi lazım.

Cazibedir ama o cazibeye veren kim? Hâlik-i Zülcelal. Onun için önde durma. İlerisine doğru nüfus lazım. Allah cümlemizi affetsin de onun için masnuatına baktığı vakitte şimdi tabloya bakarsın.

Ne güzel bir tablo. Ohhh. Aferin maşallah. Kim yaptı bunu yahu? Kim yaptı bunu dersin? Maşallah ile beraber şimdi. Derhal o tablanın sahibine intikal eder insan. Tabla çok güzel yapılmış. Sahibine intikal ediyor insan. E bu koca tablo ki ne hududu var, ne haddi var, ne emsali var.

Bu tabloya bakıp da hâlıkına niçin intikal edemiyorsun?

Tabiatın eseridir diyerekten kalıyorsun orada. Şimdi gençlikte yeni bir fikir türemiş, çok fena. Dünya ve ahirette burada diyorlarmış, cennet ve mennet hepsi burada diyorlarmış. Ne felaket! Ne felaket yani!

Yahudi, ahirette cennete sizden önce biz gireceğiz diyor. Yahudi cennete inanıyor, ahirette biz cennete önce gireceğiz diyor. Allah.

d. Takdir-i İlahiye Razi Olmak

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا أَرْضَاهُ بِمَا قَسَمَ لَهُ وَبَارَكَ لَهُ

فِيهِ

İzâ erâdellâhü bi abdin hayran er'dâhü bimâ kaseme lehû, ve bârake lehû fîhi. Bak ne güzel bir ders.

Allahu Teâlâ kuluyla hayır murad ettiği vakitte, hepimiz için yani umum. *Er'dâhu*, onu razı kılar. *Bi mâ kasemeleh*. Taksimata razı kılar. Sen çok yiyorsun diye gözü batmaz öteki zengine. Bunun elinden alalım da hep beraber olalım demez. Taksimatı ilahi budur der. Allah'a razı olur. Taksimine razı olur. Allah'ın taksimine razı olmayıp da gelin bu varlıkları bölüşelim de hep ortak olalım, bir olalım dersen, bunun altından felaketler doğar.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ شَرًّا خَصَّرَ لَهُ فِي اللَّبَنِ وَالطِّينِ
حَتَّى يَبْنِيَ

İzâ erâdellâhü bi abdin şerran haddara lehû fi'l-lebini ve't-tîni hattâ yebniye.

Tabi bir ihtiyaçtır bugün hepimiz için. Başımızı sokacak bir eve ihtiyacımız var. Soğuktan saklanma, kıştan korunma, sıcaklardan korunma, yağmurlardan korunmak için hep bir eve ihtiyacımız vardır.

Bu ev ihtiyacı herkesin kalabalıklığı nispetinde birisine bir göz oda yeter, birisine iki, kimisine beş, on, yetmez mesela. Fakat bu ihtiyaçtan fazlası için ev yapanlar, *İzâ erâdellâhü bi abdin şerran* diyor. Ötekini de hayran diyordu. Hayır murad ettiği kul,

burada da şer murad ettiği kul diyor. Buradan, *haddara lehû fi'l-lebin*.

Leb, toprak ve emsali şeyler. *Ve't-tîn*, aletler, edevatlar, binacılık malzemeleri. *Hattâ yebniye*. O binalarını yapacak bütün malzemeler, kumu, taşı, kireci, demiri, çivisi hepsi içinde olmak üzere Bunlara kadar diyor.

Çünkü hayır murad etmiyor kendisini. Bak burada da çok ders var ha. Çok ders var. Paralarınızı böyle taşlara verip de taşlara verip de memleketin hakikaten paralarını harcanacak yerleri var, dereceleri var.

Burada bu komşu aç dururken sen baklava börek yersen bu helal olmaz adama. Caiz olmaz yani. Ya derece derece. Bugün ihtiyaç nelerdir, nereler, nereler, nereler ise oralara paraların harcanması lazım. E binaları yapalım. Bana yazlık lazım, kışlık lazım, gelir lazım.

Beş, altı tane apartman olsun. İyi. İyi ama bu paralar bir sanat yolunda, bir ticaret yolunda harcansa buradan gelecek gelikle, binalardan gelecek gelir hiçbir zaman müsavi olmaz. En az bir kazanç yüzde yirmi kazanır, en az kazansa. Otuz kırk da kazanır, sırasına göre. Fakat binadan gelecek mahdut bir gelirdir. O mahdut vergi yüzde beş, yüzde onu tutmaz.

Onun için binalara para harcamanın ne kadar Cenâb-ı Hakk onlara şer murad ediyor. Şer murad ettiği kullar, binalarla meşgul oluyorlar.

Bir binam daha olsun, bir katken bir kat daha olsun, bir kat daha olsun, olsun iyi ama murad-ı ilâhi şerre talip ediyor. Onun için ihtiyaçtan fazlasını hayır yollarına, hayra, hayra mucip olacak şeylere, vesilelere harcamak lazımdır. Yine bakın.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ هَوَانًا أَنْفَقَ مَالَهُ فِي الْبُنْيَانِ
وَالْمَاءِ وَالطِّينِ

İzâ erâdellâhü bi abdin hevânen. Hevân, hakaret ve ihanet manasında.

Enfeka mâlehû fi'l-bünyâni. Cenâb-ı Hak kendisinden horluk, hakirlik murad ettiği insanları paraları da böyle binaları harcarlar diyor. Bazı evlerde hele çok israf var kardeş. Bir avize alıyor mesela evine. Şu kadarı bin lira. Evin içerisine bunu Paris'ten getirdim diyor. Bir şey kaç bin lira. Bunu bilmem İtalya'dan getirdim diyor. Bunlara ne lüzumu var ya? Bunlar akıllı adamların işi değil.

Geçen Boğaziçi'nde bir yere gitmiştik. Burada bir eski zaman adamlardan birisi bir bina yaptırmış. Binanın dış taşlarını İtalya'dan getirmiş. Ne kadar paralarını, adını bilemedim onun. Ne köşkü diyorlar o köşke. Tabi gitmiş gitmiş. Yok, süslü bir taş, oyuklu oyuklu bir taş. İtalya'dan geliyormuş buraya, gelmiş adam evini süslemiş onunla. Fakat evde yanmış, kendileri de ölmüş gitmiş ahirete. Onları da Allah affetsin bizi de.

Niye bu evlere bu kadar saltanat vermek-tense, paraların yerlerini bulup oralara harcamalı. Ev yaptık, çok güzel. Öldükten sonra ne faydası var bize? Hiçbir faydası yok. Ama bir ilim adamını yetiştirirsen, kıyamete kadar arkandan sevap gelecek.

Öldükten sonra sen öleceksin, kıyamete kadar onun talebesi, onun talebesi, onun talebesi, talebe, talebe de hep dua oraya gidecek. Bırakan adama gidecek. Bir hayır müessesesi yap. Çocuk okuduğunda bir, iki ne karsa.

Gücü nispetinde buradan alacağın sevap ebedi olacak. Uhrevi bir sevaptır. Bunlara para harcarsan ne mutlu sana.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا رَزَقَهُمُ الرِّفْقَ فِي مَعَاشِهِمْ
وَإِذَا أَرَادَ بِهِمْ شَرًّا رَزَقَهُمُ الْخَرْقَ فِي مَعَاشِهِمْ

*İzâ erâdellâhü bi abidin hayran razeka-
hümü'r-rizka fî meâşihim; ve izâ erâde bihim
şerran razekahümü'l-haraka fî meâşihim.*

Maişette Cenâb-ı Hak, suhulet, kolaylıkla idaresini temin ediyor. Kolaylıkla maişetini temin ediyor. Bu Cenâb-ı Hakk'ın kendisinden hayır murad ettiği kullardır.

*Ve izâ erâde bihim şerran razekahümü'l-
haraka. Zorlukla kazandırıyor maişetini. O da
hayır murad etmediği insanlar oluyor Cenâb-ı
Hakk'ın.*

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ يَخْلُقَ النُّطْفَةَ خَلَقًا قَالَ
مَلَكُ الْأَرْضِ حَامٍ مُعَرِّضًا: أَيُّ رَبِّ أَشَقِيٌّ أَمْ سَعِيدٌ؟
أَذَكْرٌ أَمْ أُنْثَى؟ أَيُّ رَبِّ أَحْمَرُ أَمْ أَسْوَدُ؟ فَيَقْضِي اللَّهُ
أَمْرَهُ ثُمَّ تُكْتَبُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ مَا هُوَ لَاقٍ مِنْ خَيْرٍ أَوْ
شَرٍّ حَتَّى النَّكْبَةِ يَنْكُبُهَا

*İzâ erâdellâhü azze ve celle en yeh-
lûka'n-nütfete halkan kâle melekü'l-erhâmi
müarridan: Ey rabbi, e şekiyyün em se'îdün?*

E zekerün em ünsâ? Ey rabbi, ehmeru ev es-vedü? Feyekdillâhü emrahû, sümme tüktebü beyne ayneyhi mâ hüve lâkin min hayrin ev şerrin hatte'n-nekbete yenkübühâ.

Revaihu an İbn Ömer.

Akşam bir ders okuduk.

Derste diyor ki, sıla-i rahim yaparsanız ana-nıza, babanıza, akrabalarınızı sık sık ziyaret eder, onların ihtiyaçlarını giderir, onlara faydalı olursanız, Allah sizin rızkınızı artırır, ömrünüzü de artırır. Rızkınızda bereket olur, bol olur, ömrünüz de artar. Altına şâhı yazmış. Ömür artar mı demiş?

Tabi bir âyet var.

لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ³

Lâ yestehirûne sâ'a(ten) velâ yestakdimûn. Bu ilmi ilâhiyede olandır diyor. İlmi ilâhiyede mukadder ne ise o olur. Fakat bi de meleklerin bildiği bir ilim vardır ki bu adam bu hayırları işlerse, bunun ömrü yüz sene olacak. İşlemediği takdirde ömrü altmıştır. Ama Allahu Teâlâ biliyor ki, o onu işleyecek ve yüz senedir ömrü. Biliyordur çünkü bu

---

³ A'râf Sûresi 34.

takdir. Onun takdiri değişmez. Şimdi, daha çocukluk âleminde, yani nutfe, ananın karnına düşer düşmez, kırk günde, şey olur, dört ay olunca canlanıyor insan. Canlanınca melekler soruyorlar.

Ne yapalım Ya Rabbi? Erkek mi, kız mı? Kara mı, beyaz mı? Yani bütün hilkat soruluyor. Cenâb-ı Hakk'ın aldıkları emir üzerine, o tasvir orada yapılıyor.ⁿTasvir.

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ⁴

Huvellezî yusavvirukum fî-l-erhâmi. O ananın karnındayken şu güzellikle bizi çıkaran Allah'a bak. Sen bunu unutuyorsun da her şeyi tabiata bağlıyorsun. Hangi kudrettir ki o rahimde şu güzellikle insanı çıkarabilsin bu âleme de bugün bu âlemdeyim diyor da âlemin dışındaki âlemlere de gitmeye çalışıyorlar. Fakat bizim ecdadımız çoktan o âlemleri seyretmiş de gelmiş.

Hazreti Muhyiddin İbnü'l-Arabî Hazretleri. Ruhlar var ya biz de şimdi gece görüyoruz. Geziyor ruhunuz. Amerika'ya gittik diyor, kimi Kâbe'ye gittim diyor. Gördüm diyor,

---

⁴Âl-i İmrân Sûresi 6.

şunları gördüm. Biz rüyamızda bir, ruhumuzun bir seyri var. Bu ruhun seyrine tasarruf ediyor adam.

Çalışıyor, bedene nasıl tasarruf ediyorsan, istediğin zaman, istediğin yere götürüyorsan, ruhun da seni, ruhuna da tasarruf ediyor, ruhunu istediği yere sevk ediyor. Yoldan filan yere kadar gider, cesedini orada bırakır, filan yıldıza gider, murakabe dersini oradan alır gelir, burada öğretirmiş bize. O âlemi de bize izah ediyor. Taşı böyle, toprağı böyle diyerekten, insanları şu şekilde diyerekten, o izahı bundan altı yüz sene senesi midir? Altı yüz sene, bugün yedi yüz, sekiz yüz senelik mesele yani. Evvelki adam, daha ondan evvelki adam başka. İşte o gönülün, gönlün açılışı bu.

Allah. Şimdi bunların hepsi Cenâb-ı Hakk'ın rahimdeyken takdir ettiği tecelliler. Onun için Cenâb-ı Hak cümlemizi şüheda zümresinde bu akşam yalvardık. Ya Rabbi, kusurumuz da çok, kabahatimiz de çok, hakkımız da yok ama Sen'in lütfun geniş, merhametin geniş, bizi şekillerin arasından çıkart, seyyidlerin arasında yaz diye, o kudreti de veren, o bedenimize veren o yine. O,

sokulmayıp da bundan, sevâdetten, şekafetten haberi olmayan bir zümre daha var. Hiç uğramazlar camilere. Onun hiçbir şeyden haberi yok. Bunlar Cenâb-ı Hakk'ın şer murad ettiği insanlar.

Allah şerlerinden de muhafaza etsin. Onlara tövbeler nasip etsin. Hakikatleri görüp de Allah'ın kulu olduklarını bilenlerden etsin.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا عَسَلَهُ وَهَلْ تَدْرُونَ مَا
عَسَلَهُ؟ يَفْتَحُ لَهُ عَمَلًا صَالِحًا بَيْنَ يَدَيْ مَوْتِهِ حَتَّى
يَرْضَى عَنْهُ جِيرَانَهُ

İzâ erâdellâhü bi abdin hayran aselehû. Ve hel tedrûne mâ aselehû? Yeftehu lehû amelen sâlihan beyne yedey mevtihi, hattâ yürdiye anhü cîrânehû. Şuraya dikkat edin ama.

Hattâ yerdâ rabbuhu demedi. Hattâ yerdâ cîrânehû dedi. Komşusu razı olunca kadar diyor. Komşuluk hakkından geçen ders yaptık ya, biz de ne kadar bu yani şeyiz, katılaştık, tabileştik, komşuluktan hiç haberimiz bile yok. Bir apartmanda beş, on aile oturur, birinin diğerinden haberi bile yoktur.

Hâlbuki bir evin kırk sağı, kırk solu, kırk önü, kırk arkası komşu sayılır. Hatta bu komşuluk hakkını Buhârî Hazretlerinin şeysinde çok teşvik etmiş. Memleket komşudur demiş. Bu memlekete bir ev satacağım vakitte komşularından baktık ki alacağın yok, alacak yok bu evi. Memlekete ilan edeceksin. Ben evimi satıyorum. Bu memleketten bu evi alacak varken başka memleketten gelen adama satmak doğru olmuyormuş. Komşuluk hakkı.

Ashabtan birisi evini satacak olmuş. Evi bin lira ediyor farzet. Birisi gelmiş ben bin lira vereyim demiş, yabancı. Yanındaki komşu demiş ki ben bin lira vermem, altı yüz liradan fazla param yok, bunu bana ver demiş. Demiş Resûlullah'tan duydum, bine değil altı yüzü sana veriyorum demiş, komşuluk hakkı için demiş. Komşuluk böyle.

Onun için ne dedi?

Hattâ yerdâ anhü cîrânehû. Allah ölmezden evvel ona iyi ameller nasip eder. Bu iyi amelleri dolayısıyla komşular ondan razı olur.

Nasıl olacak?

Onlara ikram eder, ihsan eder, yardım eder, ellerinden tutar. Kömür yoksa kömür alır, odunu yoksa odun alır, esbabı yoksa

esbap alır. Her türlü yardımlar çeşitli. Bu yardımları yapmak dolayısıyla gönülleri fethe-der. Onlar da Allah razı olsun bu adamdan derler. Tabi iyilik yapan adama kötü denmez ya. İşte bu Cenâb-ı Hakk'ın hayır murad ettiği insanlar.

Allah cümlemizden, hayrını murad ettiği kul-ları etsin cümlemizi.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يَخْلُقَ النَّسْمَةَ فَجَامَعَ الرَّجُلُ
الْمَرْأَةَ طَارَ مَاؤُهُ فِي كُلِّ عِرْقٍ وَعَصَبٍ مِنْهَا فَإِذَا
كَانَ يَوْمُ السَّابِعِ جَمَعَهُ اللَّهُ ثُمَّ أَحْضَرَ لَهُ كُلَّ عِرْقٍ
بَيْنَهُ وَبَيْنَ آدَمَ ثُمَّ قَرَأَ: فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَكَّبَكَ

*İzâ erâdellâhü teâlâ en yehlûka'n-nes-
mete, fe câmea'r-racülü'l-mer'ete târa
mâühû fî külli 'ırkin ve asabin minhâ. Fe izâ
kâne yevmü's-sâbi'i.*

Yedinci günde çocuklar, ana ve baba bir-leşti, nutfe düştü ana rahmine. Yedinci günde, *cemâhullâh*, Allahu Teâlâ, onları top-lar.

*Sümme ehdara lehû külle ırkin beynehû
ve beyne Âdeme.* Yani Âdem suretinde, beşer
suretinde onu, âlâ sureti beşer diyor, onu be-şer suretinde izhar eder.

*Sümme karae: “Fî eyyi sûratin mâ şâe rakke-
bek. Kimsenin alakası yok burada, işi yok. Al-
lah'ın Teâlâ nasıl murad ediyorsa öyle olur.
Allah. Elhamdülillah ki eksik yapmamış. Gö-
zümüz yerinde, kulağımız yerinde. Azalarımız
tam tam, tam tekmil. Ya dilimiz söylemez,
gözümüzü görmez, elimizi tutmaz yarataydı.*

Kim bunları bize verebilirdi? Hele kafamız
işlemez bir halde olsaydı ne yapabilirdik?

Geçen İzmir'den bir aile geldi.Tanıdıkları-
mız, siz de tanısanız ya. On sekiz yaşında. Kız
çocuğu kucakta geziyor. Ayak yok. Var ayak-
lar ama iplik gibi kalmış, incecik. Kollar böyle
incecik. Kafaya hiç hâkim değil tutamıyor.
Fakat dili konuşuyor, çok da güler yüzlü bir
şey. 18 yaşına da gelmiş. Yattığı yerde ama.
Namazını da kılıyor, terk etmiyor. Elinden de
tesbihi bırakmıyor. Hem nakşiyim, hem kadi-
riyim diyor. O haliyle. Allah celle ve âla.
Bir albayında çocuğu. Ne yapsın? Allahu Teâlâ
öyle yaratmış. O halinde de şükrediyor. Diyor
ki, Allah beni sağlam yarataydı diyor.Hoca
efendi, ben de bu zamandakiler gibi mini
etek giyerdim de diyor, günaha girerdim di-
yor. Buna da söylüyor. Allah'a çok şükür böyle
yaratmış, günaha girmiyorum bari diyor. Eh,

Allah cümlemizi affetsin. Hakikaten çok şeyiz aziz kardeşler. Bu mini eteği falan bırak da sen. Mini eteği falan bırak da. İslâm kadının haliyle, bugünkü kadının halini biraz düşün. Bir erkekteki şerefe yakışır mı böyle bugünkü hal yani.

Allah cümlemizi gaflet uykusundan uyandır-sın. Bunlar hiç akıl işi değil. Gavuru taklit değil, peygambere taklit lazım. Dini taklit lazım. Medeniyet hiçbir zaman gavur da değil. Medeniyet tam tamamıyla İslamiyet'in içindedir. Biz yalnız aldanıyoruz. Sanat başka, medeniyet başka. Sanat, hüner, bilgi gökte uçar. Şunu yapar, bunu yapar.

Bunun medeniyetle ilgisi yok. Vahşeti görüyorsunuz.

Nasıl vahşet yapıyor o tepede uçanlar?

O tepede uçanların yaptığı vahşeti Müslüman yapmaz bunu.

e. Kulları İrşad Eden İlahi İşaretler

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يُوحِيَ بِأَمْرِهِ تَكَلَّمَ بِالْوَحْيِ
فَإِذَا تَكَلَّمَ بِالْوَحْيِ أَخَذَتِ السَّمَاوَاتِ رَجْفَةً شَدِيدَةً
مِنْ خَوْفِ اللَّهِ تَعَالَى فَإِذَا سَمِعَ بِذَلِكَ أَهْلُ
السَّمَاوَاتِ صَعِقُوا وَخَرُّوا سُجَّدًا فَيَكُونُ أَوَّلُهُمْ
يَرْفَعُ رَأْسَهُ جِبْرِيلُ فَيُكَلِّمُهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ وَحْيِهِ بِمَا
أَرَادَ فَيَنْتَهِي بِهِ جِبْرِيلُ عَلَى الْمَلَائِكَةِ كُلِّمَا مَرَّ
بِسَّمَاءٍ سَأَلَهُ أَهْلُهَا: مَاذَا قَالَ رَبُّنَا يَا جِبْرِيلُ؟ فَيَقُولُ
جِبْرِيلُ: قَالَ الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ فَيَقُولُونَ: كُلُّهُمْ
مِثْلَ مَا قَالَ جِبْرِيلُ فَيَنْتَهِي بِهِ جِبْرِيلُ حَيْثُ أُمِرَ
مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

*İzâ erâdellâhü teâlâ en yûhiye bi emrihî
tekelleme bi'l-vahyi. Fe izâ tekelleme bi'l-
vahyi ehazeti's-semâvâti racfetün şedîdetün
min havfillâhi teâlâ. Fe izâ semia bi zâlike
ehlü's-semâvâti sa'ikû, ve harrû sücceden.*

Cenâb-ı Hakk'ın emirleri, hükümleri Peygam-berlere tebliğ olunurken öyle bir şey oluyor ki

hadise oluyor ki yerler sallanıyor, Cenâb-ı Hakk'ın sözünün şiddetinden, kelâm-ı ilâhî'nin şiddetinden, hâvf-ı ilâhî'den tahammülleri kalmıyor. Bunu semavatta işittikleri vaktinde Cenâb-ı Hakk'tan vaki olan tekellüm. *Sa'ikû, ve harrû sücceden*. Bayılıp secdeye düşüyorlar bütün harra.

Fe yekûnü evvelühüm yerfeu ra'sehû cibrîl. Bu düşenlerin içerisinde en evvel ayılan Cebrail aleyhisselam oldu. *Fe yükellimühüllâhü teâlâ min vahyihî*. Cenâb-ı Hak buna vahiy edeceğini ediyor. Mübarek. *Fe yentehî bihî cibrîlü ale'l-melâikeh*. Cebrail aleyhisselam da alıyor alacağını, aldıktan sonra melekleri böyle şey yaparaktan süzerken geçiyor. Geçerken *küllemâ merra bi semâin*. Her semadan geçişinde bu melekler. *Seelehû eh-lühâ: Mâzâ kâle rabbünâ yâ cibrîlü?*

Ne dedi Ya Rabbimiz?

O korkunun şiddetinden bayıldılar, şimdi ayılmışlar. Ne dediydi acaba Rabbimiz? Diye Cebrail aleyhisselama soruyorlar. Diyor ki; *Mâzâ kâle rabbünâ yâ cibrîlü? Fe yekûlü cibrîlü: Kâle'l-hakka ve hüve'l-aliyyü'l-kebîr. Fe yekûlûne: Küllühüm misle mâ kâle cibrîl*.

Hatta o zaman, *kâle'l-hakka ve hüve'l-aliyyü'l-kebîr* sözünü tekrarlıyorlar. *Fe yentehî bihî cibrîlü haysü ümîra mine's-semâi ve'l-erdi*. Nereye arz olunduysa, o sözü götürüp buraya ulaştırdı.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِأَهْلِ بَيْتٍ خَيْرًا فَفَقَّهَهُمْ فِي الدِّينِ وَوَقَّرَ
صَغِيرُهُمْ كَبِيرَهُمْ وَرَزَقَهُمُ الرِّفْقَ فِي مَعِيشَتِهِمْ
وَالْقَصْدَ فِي نَفَقَاتِهِمْ وَبَصَّرَهُمْ عُيُوبَهُمْ فَيَتُوبُوا مِنْهَا
وَإِذَا أَرَادَ بِهِمْ غَيْرَ ذَلِكَ تَرَكَهُمْ هَمَلًا

İzâ erâdellâhü bi ehli beytin hayran fekkahühüm fi'd-dîni, ve vekkara sağîruhüm kebîrahüm. Ve razekahümü'r-rizka fî ma'îşetihim, ve'l-kasde fî nefekâtihim, ve bessarahüm uyûbehüm fe yetûbû minhâ; ve izâ erâde bihim ğayra zâlike terakehüm heme-len.

Cenâb-ı Hak bu hayır murad ettiği evlere, evlere. *Fekkahehüm fi'd-dîni*, dinde hepsini fakih kılar. Ev halkı, dinlerini biliyor olurlar, her şeyi. Dinlerini bilirler.

Affedersiniz. Geçen bir kardeş geldi. Kendisine Lâ ilâhe illallâh de bakayım dedim. Diyemedi. Diyemedi. Bu karışıyor bile. Lâ ilâhe illallâh çok zor bir kelime değil. Fakat onu

demekte güçlük geçti yani. Çekenlere de çok rast geliyoruz böyle. Ama fakîh olursa ev halkı hepsi abdestindedir, namazındadır, Allah'ın emrini bilirler, Kur'an okumasını bilirler, tevhidi bilirler, dillerini alıştırmışlardır, tevhide, tevhid söylerler, ne mutlu onlara.

Onun için o ehl-i beyte Allah hayır murad etmiştir. O evlerinde Kur'an bilmeyen, efendim dini meselelerini bilmeyen aile halkı da hayır murad olunmayan tabakanın içerisinde.

Onun için diyor ki "*el-fıkhü lubaten el-feh*" Anlamak, ibret. "*Ve urife'l-ilmu bi'l-ahkâmu şerriyeh.*" Ahkâm-ı şerriyeyi bilmek. "*Ve hiye ma'rifetun nefis.*" İnsanların nefsini bilebilme-leri.

Gazzâli Hazretleri demiş ki, "*İzâ erâde fîhim emruhu ve fehme emruhu ve nehyuh.*"

Cenâb-ı Hak kulların murad etti ki, emrini ve nehyini anlamalarını, "*bi nûrun rabbâniyyin*", o ancak nûru Rabbâni olur. "*Yakzifu fî gulûbi-him.*" Onların kalplerine onu atar, o tohumu eker, o tohum ekilince orada onlar biter. Hep Allah'tandır.

Onun için gönlü Allah'a vermek lazım. Dünya işlerinin hepsi biter, sona erer. Yalnız gönüller bâkidir. Onun için bir ev halkına Cenâb-ı

Hak hayır murad etti miydi, onu dinde fakîh kılar.

Ve vekkara sağîruhüm kebîrahüm. Küçükleri büyüklerine karşı hürmetkâr olurlar. Küçükleri büyüklerine karşı hürmetkâr olurlar. Nasıl evlat, babasına karşı hürmette, hürmet borcuysa büyüğüne karşı da hürmette mecburdur. Bahusus, baba insanı âlemi ahiretten, âlemi ervahtan, âlemi dünyaya getirmiş meşakkat âlemine getirmeye, meşakkat âlemine gelmesine sebep olmuştur. İnsanın hocası da âlemi dünyadan, âlemi ahirete geçmesine sebep olur.

Aradaki farkı ne kadar büyük olduğunu görün. Binâenaleyh baba hukuku ile hoca hukuku hiçbir zaman müsavi olmaz. Baba seni âlem-i ervahtan, şu meşakkat âlemine gelmene sebep oldu. İlim erbabları olmasa biz bu dünyada helâk oluruz. Bizi o ilim erbabları da el-hamdülillah buradan Allah'a sevk ediyorlar bizi. Gönüllerimizi Allah sevgisiyle, Allah muhabbetiyle dolduruyorlar. Ne mutlu onlara! Allah onların izinden bizleri de ayırmasın. Onun için *ve vekkara sağîruhüm kebîrahüm.*

Kebîr dediği yaşı büyük adam değil. Yaşı büyük de bunun içinde dâhildir ama asıl ilmi

büyük olar insan demektir. İlmen, bizi irşad eden insanlar demektir. O binâenaleyh ilimden mahrum olanlar, ilmi kendilerine verenlere hürmet ve saygı gösterirler.

Ve razekahümü'r-rıfk. Allahü celle ve âla da onları rıfk ile merzuk eder. Rıfk nerede bulunursa yumuşaklık, nerede olsa orada bereket olur. Rıfkın mukabillığı sertliktir. Sertliğin olduğu yerde de sert ateş yakar. Daima, perişanlıktır yani.

Fi rifka, fî me'îşetihim. Ve'l-kasde fî nafakâtihi. Nafakalarında da iktisada riayet ederler.

Mesela şimdi İki yol vardır ya, birisi ruhsat yolu, birisi azimet yolu. Ruhsat yolu, zuafa halidir. Zuafanın halidir, ruhsatlardan. Akliyanın hali, azimet halidir. Akliya Resûlullah'ın yolundan ayrılmazlar.

Bir evde yemek yiyeceğiz, bir kap yeter. Bizim hocalarımız da bize bir kaptan fazla yedirmediler. Gördüklerimiz de yedirmezlerdi. Şimdi nefsin adamı olduk, kölesi olduk. Bir kap yeter. İki, üç israftandır. Bir öğün yeter. İki, üç israftandır. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in birçok vakalarını dinlediniz. Karınlarına taş bağladığını bile duyduunuz

tabi. Bu hali bir kere insan gözünden çıkar-
mamalı.

Hazreti Ömer'in ziyafete gittiği vakitte
aldığı ete yağ tutarken adamın elinden tuttu.
Ne yapıyorsun dedi. Biz Resûlullah, dedi ki et
yağsız da biraz yağ koyalım dedi. Yok, öyle
şey dedi. Hem et hem yağ yiyerek bir arada
birleşsin. Biz Resûlullah'ın zamanında bunu
böyle görmedik dedi. Biz bugün nefislerimizi
doyurmak bilmiyoruz. Nefislerimiz doymak
bilmiyor. Bilmediği için paralarımız da yetmi-
yor. Maaş da yetmiyor, kazanç da yetmiyor.
Yetmeyince hile yollarına sapıyoruz. Rüşvet
yollarına sapıyoruz. Haramlarla merzuk olu-
yoruz. Ne tadı kalıyor, ne tuzu kalıyor ondan
sonra dünyanın.

Allah'ın Teâlâ kendilerinden hayır murad et-
tikleri insanlara nafakalarında, gıdalarında ik-
tisada riayet ederler. Daha *ve bessarahüm
uyûbehüm*. Ayıplarını kendilerine gösterir.
Kendi ayıbını arar, kendi ayıbıyla meşgul
olur. Kendi ayıbını görmekten başını kaldırıp
da başkasının ayıbını görecektir vakti kalmaz.
Bakıyorum ki ne kadar kötü bir adamım ya.
Şu gönlüme bak. Onun ekmeğinde gözüm var,
bunun bilmem nesinde gözüm var. Şunla

meşgul, bunla meşgul, kötü bir gönül. Ona kızar, ona haset eder, büyüklenir. Riyakârlığı vardır, şusu vardır, busu vardır. Bakıyorsun ki birçok ayıpların var. Bu kadar ayıplarına karşı başkalarının ayıplarını aramaya vakti kalmaz. O, Allahu Teâlâ'nın hayır murad ettiği insanlarda olan tecellisidir. Öyle olmadı mı kendi ayıplarını görmez, kusurunu görmez. Ahmet bunu yaptı, Mehmet bunu yaptı, şu şöyle yapıyor, bu böyle yapıyor diyor. Ömrünü zayi eder gider. *Ve bessarahüm uyûbehüm fe yetûbû minhâ*. O zaman ayıplarını görünce tövbekâr olur. Tövbe eder o zaman.

Ve izâ erâde bihim ğayra zâlik. Bunların gayrısını murad ediyorsa Cenâb-ı Hak.

Terakehüm hemela. Ne ayıbını gösterir, ne nafakasında iktisat yapar. Efendim, ne de büyüklerine karşı hürmet gösterir, sen sensin, ben benim der, ne de ilimden fıkıhtan bir nasibi olur. Ancak o kafasında bir şey koymuş, istikbalimi temin eder. Başka şey düşünmüyor. İstikbalin senin mezar. Mezarını temin edebilirsen ne mutlu sana!

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَمْرًا فِيهِ لِينٌ أَوْحَى بِهِ إِلَى
الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ بِالْفَارِسِيَّةِ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَمْرًا
فِيهِ شِدَّةٌ أَوْحَاهُ بِالْعَرَبِيَّةِ الْجَهِيرَةِ يَعْنِي الْمُبَيِّنَةَ

*İzâ erâdellâhü emran fîhi lînün evhâ bihî
ile'l-melâiketi'l-mukarrabîne bi'l-fârisiyyeti,
ve izâ erâdellâhü emran fîhî şiddetün evhâhü
bi'l-arabiyyeti'l-cehîrati. Ya'ni'l-mübeyyi-
neti.*

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يُخَوِّفَ خَلْقَهُ أَظْهَرَ لِلْأَرْضِ
مِنْهُ شَيْئًا فَارْتَعَدَتْ وَإِذَا أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ خَلْقَهُ
تَبَدَّى لَهَا

*İzâ erâdellâhü teâlâ en yühavvife hal-
kahû ezhara li'l-erdi minhü şey'en, ferteade-
det; ve izâ erâde en yühlike halkahû tebeddâ
lehâ.*

Şimdi Cenâb-ı Hak kullarını korkutmak
murad ettiği vakitte, *ezhara li'l-erdi minhü
şey'a*. Arzın bir parçasından bir tecellisi olur.
Ferteadet, o tecelliden yer parçalanır.
Sen dersin ki alttaki yer çöktü. Maden pat-
ladı, yer çöktü, sallandık, hareket oldu. Bu
değil. Allahu Teâlâ'nın oraya tecellisi oluyor

da, gadabı tecellisi. Bu gadabı tecelli, gadaba dayanamayan yer parçalanıyor. Herkes ders alsın diyerekten. İbret alsın, tövbe etsin diyerekten, sevdiğinden yapıyor. Hem tokadı, şamarı çocuğuna evladından vurur insan, uslan-sın diyerekten. Yoksa onu sevmediğinden değil, sevdiğinden terbiye olsun diyerekten tokadı vurur. Bunlar birer tokat mesafesinde, aklınızı başınıza toplayın.

Ahiret var, benim divanıma geleceksiniz demektir. Bu yalnız yerin sallanması değil de her şeye şamildir. Gökten gelenini de var bunun.

Mesela Allah esirgeye bugün tayyareler var, çeşitli bombalar var, birçok felaketler var, daha hatırımıza gelmedik emrazı, biraz hastalıklar var, çeşitli hastalıklar, ilacı bulunmaz. Bulunsa da bulunmayacağı kadar insanın çektiği ıstırapların haddi hesabı olmaz.

Bunlar hep Allah Teâlâ, kusurlarınızı affetsin de kulları ikaz içindir.

Cenâb-ı Hak müteyakkız olan kullarından eylesin.

Bu fani olan dünyanın fani nimetlerine değil de bâki olan âhirete ve Allah'a bağlanıp

O'nun rızasını kazanmaya çalışan kullarının
zümresine sizi de bizi de ilhak eylesin.

el-Fatiha

Mehmet Zahid Kotku

İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak
için tıklayınız.](#)

